

sygn. akt III AUa 630/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca – sędzia: Urszula Iwanowska (spr.)

Sędziowie: Beata Górską

Anna Polak

po rozpoznaniu w dniu 24 lutego 2020 r., w S., na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji ubezpieczonego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 listopada 2019 r., sygn. akt VI U 427/19

oddala apelację.

Beata Górską Urszula Iwanowska Anna Polak

III A Ua 630/19

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11 marca 2019 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił przyznania M. L. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że ubezpieczony nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach wynoszącego co najmniej 15 lat oraz, że po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ar. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, a nadto, iż wnioskodawca pozostaje w stosunku pracy.

W odwołaniu od powyżej decyzji M. L. wniósł o jej zmianę i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej podnosząc, że od 1 września 1976 r. pracuje jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, a od 2004 roku pracuje w transporcie międzynarodowym, przewożąc materiały niebezpieczne ADR.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2019 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie Sąd Okręgowy oparł o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

M. L. urodził się w dniu (...) Wniosek o emeryturę pomostową M. L. złożył w dniu 24 września 2018 r. Ubezpieczony legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym 42 lata, 3 miesiące i 5 dni, a w postępowaniu przed organem

rentowym wykazał 13 dni okresów pracy w szczególnych warunkach. Od 11 lipca 2019 r. ubezpieczony nie pozostaje w zatrudnieniu.

M. L. posiada prawo jazdy kategorii A, B i C od 6 lipca 1976 r.

Ubezpieczony w okresie od 1 września 1976 r. do 31 grudnia 1992 r. zatrudniony był w Przedsiębiorstwie (...) w S. na stanowisku kierowcy pojazdu samochodowego. W czasie tego okresu zatrudnienia praca ubezpieczonego polegała na tym, że albo jeździł samochodami ciężarowymi (J., S., K.) rozwożąc materiały budowlane na budowy hydroforni i wodociągów w terenie albo pracował na budowach jako kierowca samochodu ciężarowego - wywrotki (marki J.).

W okresie od 2 stycznia 1993 r. do 16 stycznia 1995 r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) spółce cywilnej na stanowisku kierowcy pojazdu samochodowego.

W okresie od 17 stycznia 1995 r. do 31 marca 2001 r. ubezpieczony zatrudniony był w (...) S.A. w S. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

W okresie od 2 lutego 2004 r. do 30 listopada 2005 r. ubezpieczony M. L. był zatrudniony w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. i wykonywał tam pracę kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony.

W latach 2005-2012 ubezpieczony prowadził własną działalność gospodarczą.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 11 lipca 2019 r. M. L. zatrudniony był w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony. W okresie tego zatrudnienia ubezpieczony faktycznie wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony i jeździł w transporcie międzynarodowym. Ubezpieczony przewoził wówczas żywność – w tym: dzemy, herbatę ciastka, mleko. Były też wożone materiały budowlane, w tym prefabrykaty i elementy stalowe, a także celuloza i papier.

Zdarzało się, że w czasie pracy w spółce (...) ubezpieczony przewoził rzeczy objęte oznaczeniem ADR. Były to przy tym ładunki sporadyczne: z zapisów w wypełnianych przez ubezpieczonego kartach drogowych (kopie, których M. L. złożył do akt sprawy) wynika, że jeden kurs z towarami objętymi tym oznaczeniem przypadał na kilkanaście (czasami kilka) kursów z innymi materiałami.

Po ustaleniu powyższego stanu faktycznego oraz na podstawie przepisów prawa niżej powołanych Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione.

W pierwszej kolejności sąd pierwszej instancji wskazał, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2009 r. – prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że z przywołanego unormowania wynika więc, że przy nabywaniu prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy, uwzględnieniu podlegają przypadające przed 1 stycznia 2009 r. okresy pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednakże dotyczy to wyłącznie sytuacji spełnienia przez ubezpieczonego (łącznie) wszystkich pozostałych przesłanek określonych w art. 4 tej ustawy.

Dalej sąd meriti wskazał, że w myśl art. 3 ust. 1 przywołanej ustawy, prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Pracami o szczególnym charakterze są zaś prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy (art. 3 ust. 3 ustawy).

Następnie Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 49 omawianej ustawy, prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

- 1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
- 3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Zatem, sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że cytowany przepis art. 49 ustawy, łagodzi restrykcyjne przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej wynikające z art. 4 - zwalniając ubezpieczonego z konieczności wykonywania prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r., ale pod warunkiem osiągnięcia przez niego do 1 stycznia 2009 r. wymaganego stażu pracy w szczególnych warunkach (w szczególnym charakterze), przy czym musi być to praca tego rodzaju, która jest uznawana za pracę w warunkach szczególnych (w szczególnym charakterze) przez przepisy ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 marca 2012 r., II UK 164/11 wskazał, iż warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle art. 4 i 49 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się wymaganym stażem pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze (w rozumieniu tej ustawy lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy o emeryturach pomostowych, a więc po 1 stycznia 2009 r. W przypadku, kiedy osoba ubiegająca się o emeryturę pomostową nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy „szczególnej” według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do „nowego” świadczenia tylko wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych (art. 3 ust. 1 ww. ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ww. ustawy) w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów.

Sąd pierwszej instancji wobec tego miał na uwadze, że w realiach sprawy, z uwagi na fakt, iż wykonywana przez ubezpieczonego przed dniem wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych praca kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony, nie jest pracą w warunkach szczególnych (lub o szczególnym charakterze)

w rozumieniu przepisów tej ustawy, rozstrzygnięcie sporu wymagało zbadania, czy ubezpieczony spełnia przesłankę wymienioną w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych tj. czy po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 oraz czy tę pracę wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy zgodnie z art. 3 ust. 4 i 5 wymienionej ustawy. Poza sporem pozostawało natomiast, że ubezpieczony urodzony jest po 31 grudnia 1948 r., osiągnął wymagany ustawą wiek, spełnił przesłankę „ogólnego” stażu pracy, nie pozostaje w stosunku pracy.

Jednocześnie sąd meriti wyjaśnił, że zgodnie z art. 3 ust. 4 i 5 ustawy o emeryturach pomostowych, za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się pracowników wykonujących po dniu wejścia w życie tej ustawy tj. od 1 stycznia 2009 r. w pełnym wymiarze czasu pracy, prace, o których mowa w ust. 1 i 3. Wskazany przepis stanowi więc o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy w pełnym wymiarze czasu pracy, a nie o zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższe wskazuje, że ubezpieczony powinien wykazać, że pracę w szczególnym charakterze wymienioną w załączniku nr 2 tej ustawy (poz. 10 tabeli) tj. prace kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne wymagające oznakowania pojazdu tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej, zgodnie z przepisami Umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR) wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tymczasem przeprowadzone przez sąd pierwszej instancji postępowanie dowodowe nie dało podstaw do ustalenia, aby ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał przewozy materiałów niebezpiecznych. Ubezpieczony pracując w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 11 lipca 2019 r. w (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w S. był kierowcą samochodów ciężarowych w transporcie międzynarodowym. M. L. przewoził co do zasady żywność i materiały budowlane. Natomiast rzeczy objęte oznaczeniem ADR przewoził sporadycznie.

Przy czym, sąd ten miał na uwadze, że do akt sprawy M. L. przedłożył karty drogowe dokumentujące trasy przejazdu, okres ich trwania, a przede wszystkim rodzaj przewożonego ładunku. Z dokumentów tych wynika jednoznacznie, że kursy z symbolem ADR odbywały się raz na kilka, kilkanaście wyjazdów. Przykładowo z karty obrazującej okres pracy od 23 kwietnia 2019 r. do 1 maja 2019 r. (k. 25) wynika, że transport z ładunkiem ADR był tylko jeden w dniu 26 kwietnia 2019 r. W pozostałe dni przeważone były m.in. celuloza, aluminium, stal, mleko w proszku. W okresie od 8 do 14 marca 2019 r. (k. 36) ubezpieczony odbył 13 tras, w tym tylko jedna była z ładunkiem oznaczonym symbolem ADR. W okresie od 11 lutego 2019 r. do 20 lutego 2019 r. (k. 41), na 15 ładunków, tylko jeden był z symbolem ADR. Podobnie w okresie od 13 do 19 grudnia 2018 r. (k. 42), na 12 transportów, tylko raz ubezpieczony przewoził ładunek o symbolu ADR. Również z zeznań świadków, ale też samego ubezpieczonego wynika, iż w danym okresie ubezpieczony odbywał liczne kursy, ale tylko niektóre z tych kursów były wykonywane z towarami niebezpiecznymi. Takich kursów mogło być od jednego do kilku w danym miesiącu, ale mogło ich nie być w ogóle. Pozostały czas pracy wypełniały kursy z produktami spożywczymi, ewentualnie z materiałami budowlanymi. Powyższe wskazuje, że ubezpieczony pracy w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, a zatem nie spełnia przesłanek do przyznania emerytury pomostowej na podstawie art. 4 ustawy.

Reasumując Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie spełnił warunku określonego w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych (tj. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy). Sąd rozważył także przesłanki nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia ujęte w art. 49 ustawy. M. L. nie nabył prawa do emerytury pomostowej w oparciu o ten przepis, gdyż w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) nie legitymował się wymagany co najmniej 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3, odwołujących się do wykazów prac wymienionych enumeratywnie w załącznikach nr 1 i 2 do ustawy. Ubezpieczony wykonywał wyłącznie pracę kierowcy samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony (czego organ rentowy nie kwestionował), która to praca nie została jednak wskazana w obecnie obowiązujących wykazach prac w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, czyli w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach

pomostowych. Wobec czego nie został spełniony warunek z art. 49 pkt 3 ww. ustawy. W konsekwencji, w ocenie tego Sądu, zaskarżona decyzja z dnia 11 marca 2019 r. jest prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe, sąd na podstawie dyspozycji art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie wniesione przez ubezpieczonego.

Z powyższym wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie w całości nie zgodził się M. L., który w wywiedzionej apelacji wniósł o jego zmianę i przyznanie mu emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu skarżący między innymi podniósł, że o możliwości ubiegania się emeryturę pomostową dowiedział się w ZUS. Z licznych informacji, które otrzymał wynikało, że wystarczy przepracować jeden dzień w warunkach szczególnych, przewożąc towary niebezpieczne wymagające oznakowania pojazdu tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej. Apelujący podkreślił, że w kartach drogowych, które złożył do sprawy oznaczenia o przewozie ADR pojawiły się po rozmowie z pracodawcą, który stwierdził, że skarżący nie może otrzymać świadectwa w warunkach szczególnych. Jednocześnie ubezpieczony wskazał, że polityka kadrowa firmy (...) - jego pracodawcy była taka, by nie wykazywać w żaden sposób, iż tego rodzaju praca jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zdaniem skarżącego powyższe jest spowodowane koniecznością opłacania wyższych składek za wszystkich kierowców. Okoliczności te wykazali w swoich zeznaniach przesłuchiwani świadkowie D. L. i A. R., że ADR woziło się bardzo często, po rozładunku jednych ładowało się następane.

Następnie apelujący wskazał, że w rzeczywistości pracę w szczególnych warunkach jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał przez znacznie ponad 15 lat przed 31 grudnia 2008 r., tj. w okresach:

- od 1 września 1976 r. do 31 grudnia 1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) w S., co potwierdzą świadkowie wskazani we wniosku dowodowym z dnia 6 maja 2019 r., przy czym zeznanie W. S. znajduje się w aktach sprawy ZUS, gdyż złożył je przed urzędnikiem ZUS;

- od 17 stycznia 1995 r. do 31 marca 2001 r. w (...) S. co potwierdza świadectwo pracy skorygowane z datą 20 maja 2019 r., przedłożone do akt sprawy.

W odniesieniu natomiast do pracy wykonywanej po 31 grudnia 2008 r. skarżący wskazał, że pracę tę wykonywał jako kierowca samochodu ciężarowego ADR w okresach:

- od 2 lutego 2004 r. do 30 listopada 2005 r. w firmie (...) sp. z o.o. w S.; obecnie firma nie istnieje, a wykonywanie pracy w szczególnych warunkach wykazane w świadectwie pracy w pkt 8 oraz zeznania świadków T. G. (1) i T. G. (2);

- od 28 października 2005 r. do 10 listopada 2005 r. w firmie (...) sp. z o.o. w S.; praca uznana przez ZUS za pracę w szczególnych warunkach.

Dalej apelujący wyjaśnił, że od 1 grudnia 2005 r. do 16 listopada 2012 r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, przewożąc także materiały niebezpieczne ADR, ale w ramach działalności gospodarczej, bo tak życzyli sobie pracodawcy, było to wymogiem zatrudnienia (Firma (...), (...) i (...)). Natomiast od 1 stycznia 2013 r. do 11 lipca 2019 r. ubezpieczony pracował w firmie (...) jako kierowca samochodu ciężarowego ADR.

Skarżący podkreślił przy tym, że uprawnienia ADR posiada od 6 grudnia 2002 r. i co 5 lat je przedłuża. Bez tych uprawnień nie mógłby zostać zatrudniony w firmie (...) i to praca w charakterze kierowcy ADR jest istotą tej pracy. Taką sytuację mieli wszyscy pracownicy, w tym także powołani na świadków w niniejszej sprawie.

Ubezpieczony podkreślił, że jako kierowca samochodu ciężarowego ADR przewoził stale i w pełnym wymiarze czasu pracy:

- gazy palne, materiały zapalne ciekłe, materiały zapalne stałe, materiały podatne na samo zapalenie, materiały utleniające, materiały trujące, materiały zakaźne, materiały żrące i różne materiały i przedmioty niebezpieczne.

Ponadto apelujący zaznaczył, że na dzień 2 listopada 2017 r. posiada okres ubezpieczenia wynoszący 42 lata, 3 miesiące i 5 dni, a po tylu latach pracy, po licznych operacjach w obecnym stanie zdrowia dalsza praca to narażenie na dalsze pogorszenie zdrowia. Ubezpieczony wyjaśnił także, że jego praca nie polega tylko na prowadzeniu pojazdu o ładowności 40 ton. To także załadowanie i rozładowanie pojazdu, nadzór nad załadowaniem i rozładowaniem, obsługa pojazdu, zapewnienie bezpieczeństwa rzeczy, które przewoził, niezbędne formalności administracyjne, jak wystawienie dokumentu CMR, utrzymanie samochodu w czystości. Czasami po rozładowaniu samochodu np. ok. 24 ton, powrót do pojazdu i dalsza jazda ze względu na wyznaczony czas przekazania ładunku do firmy, powrót do dobrej sprawności psychoruchowej, jakiej wymaga prowadzenie samochodu ciężarowego, jest dla niego bardzo trudne.

Ubezpieczony wskazał, że Sąd Najwyższy w sprawie o sygnaturze akt III UZP 8/17 rozstrzygnął, iż praca kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na apelację Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jej oddalenie podtrzymując w całości swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie i w pełni podzielał argumentację faktyczną i prawną zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. W ocenie organu rentowego apelacja jest oczywiście bezzasadna w całości, bowiem sąd pierwszej instancji w pełni zebrał i dokonał wszechstronnej oceny materiału dowodowego, prawidłowo ustalił wszystkie okoliczności faktyczne sprawy, wyciągnął na ich podstawie nie budzące zastrzeżeń logiczne wnioski i prawidłowo zastosował zarówno przepisy prawa materialnego, jak i procesowego.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Apelacja M. L. okazała się nieuzasadniona.

Ponowna analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a także zarzutów podniesionych w apelacji prowadzi zdaniem Sądu Apelacyjnego do wniosku, że zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy. Sąd Okręgowy przy rozpoznaniu sprawy rozważył przedstawione dowody oraz ocenił je w sposób nie naruszający swobodnej oceny dowodów. Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, w pełni podzielał wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Z tego też względu sąd odwoławczy nie dostrzega potrzeby ponownego szczegółowego przytaczania zawartych w nim argumentów (art. 387 § 2 pkt. 1 i 2 k.p.c.). Rozpoznając sprawę Sąd Okręgowy nie naruszył tak norm prawa materialnego, jak i zasad postępowania, które uzasadniałyby uwzględnienie wniosków apelacji.

Istotę sporu w sprawie, a jednocześnie źródło zarzutów podniesionych w środku zaskarżenia, stanowi ustalenie przez sąd pierwszej instancji, że ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy przewozów materiałów niebezpiecznych.

Ubezpieczony w treści wywiedzionej apelacji wskazywał, że z otrzymanych przez niego informacji wystarczy przepracować jeden dzień w warunkach szczególnych, przewożąc towary niebezpieczne wymagające oznakowania pojazdu tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej. Zdaniem apelującego, to polityka pracodawcy polegała na tym, aby nie wykazywać w żaden sposób, że praca tego rodzaju jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast faktyczna istota zatrudnienia polegała na wykonywaniu pracy w charakterze kierowcy ADR stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wobec powyższego stanowiska wyjaśnić należy, że ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania świadczenia do osób urodzonych po dniu 31 stycznia 1948 r., które prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze rozpoczęły przed dniem 1 stycznia 1999 r. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które

rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Wskazany cel ustawy o emeryturach pomostowych realizują przepisy określające warunki nabycia prawa do przewidzianego w niej świadczenia, w tym art. 4 i art. 49. Zatem katalog prac, które można zakwalifikować do tych wykonywanych w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w przypadku ustalania prawa do emerytury w warunkach przewidzianych w art. 49 wspomnianej ustawy, nie jest tożsamy z katalogiem wynikającym z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.).

Dla nabycia prawa do emerytury pomostowej na podstawie art. 49 ubezpieczony zatem musiałby wykazać, że na dzień wejścia w życie ustawy czyli na dzień 1 stycznia 2009 r. legitymował się 15-letnim stażem pracy w warunkach szczególnych, ale w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, zaś dla nabycia prawa do takiej emerytury na podstawie art. 4 ubezpieczony musiałby wykazać, że po 1 stycznia 2009 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 powołanej ustawy. Prawdłowo zatem Sąd Okręgowy uznał, że za pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu powyższej ustawy uznać można byłoby ubezpieczonemu jedynie prace wymienione w załączniku nr 2 do ustawy pomostowej (w pkt 10): prace kierowców pojazdów przewożących towary niebezpieczne, wymagające oznakowania pojazdu tablicą ostrzegawczą barwy pomarańczowej zgodnie z przepisami umowy europejskiej dotyczącej międzynarodowego przewozu drogowego towarów niebezpiecznych (ADR), sporządzonej w Genewie 30 września 1957 r.

Tymczasem zarówno z zeznań samego ubezpieczonego, zeznań świadków, jak również z dokumentacji pracowniczej M. L. wynika, że w spornym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie wykonywał pracy o szczególnym charakterze wymienionej w pkt 10 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony (podobnie jak słuchani w sprawie świadkowie) przewozili różnego rodzaju materiały, m.in. stal, blachę, zabezpieczoną żywność, półprodukty do zakładu, wyroby elektroniczne. W sprawie nie było kwestionowane, że ubezpieczony przewoził także materiały niebezpieczne, jednakże kursy te nie odbywały się regularnie i codziennie. Ilość kursów z ADR była różna w każdym miesiącu, mogło też takich kursów nie być. Jak wynika z przedłożonych kopii kart drogowych (zapisów na nich zawartych dokonywał sam ubezpieczony), jeden kurs z towarami objętymi oznaczeniem dotyczącym towarów niebezpiecznych przypadał na kilkanaście, czasami kilka kursów z innymi materiałami.

Twierdzenia apelującego o tym, że w jego ocenie wystarczyło po dniu 31 grudnia 2008 r. przepracować jeden dzień w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy pomostowej, okazać mogłyby się zasadne jedynie w sytuacji, gdyby po tej dacie ubezpieczony zatrudniłby się przy jednej z prac wymienionych w załączniku nr 1 lub 2 do ustawy o emeryturach pomostowych przynajmniej na jeden dzień. Tymczasem M. L. był od 1 stycznia 2013 r. do 11 lipca 2019 r. kierowcą samochodów ciężarowych w transporcie międzynarodowym, przewoził co do zasady żywność i materiały budowlane. Przewóz rzeczy objętych oznaczeniem ADR był jedynie sporadyczny. Powyższej oceny nie mogą zmieniać twierdzenia apelującego o tym, że jego pracodawca celowo tak ustalał harmonogram pracy kierowców, aby nie wynikało z niego, że kierowcy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywali przewozy materiałów z oznaczeniem ADR. Pracodawca bowiem ma dowolność, określoną przepisami prawa, w kształtowaniu polityki zatrudnienia i funkcjonowania prowadzonej działalności. Z zeznań słuchanych świadków wynika, że pracodawca nie zlecał zatrudnionym kierowcom tylko i wyłącznie przewozu materiałów niebezpiecznych, a w przeważającej mierze przewóz żywności i materiałów budowlanych – co nie jest niezgodne z obowiązującymi regulacjami prawnymi. Co więcej, sam ubezpieczony przyznawał, że nie przewoził tylko i wyłącznie materiałów niebezpiecznych, bowiem przewoził także materiały budowlane i żywność.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że prawidłowo Sąd Okręgowy uznał, że ubezpieczony nie wykonywał tylko pracy kierowcy przewożącego materiały niebezpieczne, gdyż profil działalności pracodawcy obejmował również przewóz materiałów budowlanych czy żywności. Te łączone obowiązki ubezpieczonego uniemożliwiają zaliczenie tego okresu pracy do stażu pracy wymaganego do przyznania prawa do emerytury pomostowej. W konsekwencji ustalenie przez Sąd Okręgowy, że wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym

wymiarze prac wymienionych w załączniku nr 2 pkt 10 ustawy o emeryturach pomostowych jest prawidłowe i zgodnie ze swobodną oceną dowodów, o której mowa w treści art. 233 § 1 k.p.c.

Prawidłowe ustalenia faktyczne pozwoliły sądowi pierwszej instancji na dokonanie trafnej wykładni prawa materialnego. Wnioskodawca nie spełnia przesłanek opisanych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, bowiem nie wykonywał prac o szczególnym charakterze po dniu 31 grudnia 2008 r. Nie spełnia zatem warunku opisanego w art. 4 pkt 6 omawianej ustawy. Jak słusznie zauważył Sąd Okręgowy apelujący nie spełnia także przesłanek wynikających z treści art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż w dniu wejścia w życie ustawy nie legitymował wymaganym 15 letnim okresem wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, czyli prac objętych załącznikiem nr 1 lub 2 do ustawy. Prawa do emerytury pomostowej nie nabywa kierowca samochodu ciężarowego, jeżeli w okresie zatrudnienia przewoził równocześnie w ramach podstawowych obowiązków pracowniczych inne towary, niż wymienione w załączniku nr 2 poz. 10 do ustawy o emeryturach pomostowych.

Natomiast okoliczność, że praca kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony była pracą zaliczaną do pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wobec ubiegania się przez ubezpieczonego prawa do emerytury pomostowej i nie spełnienia przez niego warunków wyżej opisanych, nie mogła doprowadzić do przyznania wnioskowanego świadczenia.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonego.

Beata Górńska Urszula Iwanowska Anna Polak